

nősen azokban, akiknek nagyobb hatalmuk erős befolyást biztosít és a növekvő felelősség súlya nyugszik rajtuk. Ez a lélek őszintén és hátsó gondolatok nélkül készségesen hajlandó arra, hogy a háború okozta romokon kölcsönös áldozatokkal felépítse a nemzetek testvéri összefogásának új épületét, még pedig új és keményebb kövekből, erős és szilárd biztosítékokkal, öntudatos és mély erkölcsi komolysággal és elutasítva annak a lehetőségét, hogy más erkölcs és más jog illesse meg a hatalmasokat és a kicsinyeket, az erőseket és a gyengéket.

Az igazságnak, miként az embernek is, csak egy arca van. S a Mi fegyverünk az igazság, mint ahogyan védelmünk és hatalmunk az ima, a szívekhez vezető utunk az eleven, nyílt és őnzellen apostoli szó, melyre atyai érzelmeink indítanak.

Nem támadó, véres fegyverek, hanem a lélek fegyverei, elménk és szívünk fegyverei ezek. Semmi sem tarthat vissza, vagy akadályozhat meg Bennünket abban, hogy e fegyvereket a jog, az igazi emberiség és az őszinte béke érdekében használjuk fel mindama helyeken, ahol hivatásunk szent kötelessége irányítást követel Tőlünk és az emberek iránti szánalom fölkelte szeretetünket. Semmi sem akadályozhat meg Bennünket abban, hogy újból és újból felhívjuk a szeretet parancsára mindazok figyelmét, kik Krisztus Egyházának jiai, kik közel állnak Hozzánk, a Megváltóba, vagy legalábbis az égi Atyába vetett hitüknél fogva. Semmi sem akadályozhat meg Bennünket abban, hogy amennyire Tőlünk telik, mindig mindent megtegyünk annak érdekében, hogy a népek ellenségeskedései növekvő hullámainak összecsapásában Krisztus Egyházának isteni titka változatlanul megmaradjon — a remény horgonyán, a földi ellentétek között is a boldog béke szívárványán — a testvéri érzés menedékének, lakásának és táplálásának. E testvéri érzés az Istene alapszik s megnemesül a kereszt árnyékában, melynek révén egyedül menekülhetünk meg a ma viharos tengeréről és juthatunk el egy boldogabb és jobb holnap partjára.

Mi tehát Isten örökös és gondviselő tekintete előtt, az ima, buzdítás és vigasztalás fegyvereivel folytatjuk a küzdelmet a béke, a szerencsétlen emberiség érdekében. Szálljanak az isteni áldások és vigasztalások a háború minden áldozatára: reátok, foglyok és távoli, értetek bánkódó családokra; reátok, menekülők és hajléktalanok, kik elvesztettétek házatokat, földeteket, éltetek támaszát. Mi átérezzük mély szomorúságtokat és együtt szenvedünk veletek. Ha nem vehetjük is Magunkra, mint ahogyan élénken óhajtanók, szenvedéseitek súlyát, legyen gyógyír számotokra mélységes atyai együttérzésünk. Ez enyhítse sorsotok keserűségét az allelúja mai üdvözlésével, Krisztus feltámadásának diadalmi énekével, az olajfa virágával, mely a feltámadásba és a fájdalom és gyász nélküli, örök életbe vetett csodálatos remény nyomán virul ki. E siralomvölgyben nincs maradandó városunk, nincs örökös hazánk. Mindnyájan száműzöttek és vándorok vagyunk

idelenn; a mi polgárjogunk az égben, túl az időn, az örökkévalóságban, az Istenben van. Ha földi reményeink keserűen megcsallak is bennünket, Istenbe vetett reményünk sem nem csalóka, sem nem hiábavaló. Egyetlen dologra kell ügyelnetek: ne engedjétek, hogy akár szomorú sorsotok, akár az emberek rávegyenek Krisztushoz való hűségtek megszegésére. Az embereket időnként szerencse, vagy baj egyaránt érheti; de az a legfontosabb, — mondjuk nektek Szent Ágostonnal, — hogyan viseljük el a szerencséseknek és hogyan a szerencsétleneknek nevezett dolgokat. Mert a jó ember nem ujjong a mulandó javak miatt és nem bánkódik a bajokon; a rossz ellenben, mivel a jó szerencse elrontja, a szerencsétlenséggel bűnhődik (De civ. Dei 1 1, c. 8) . . .

Dr. Nádás Zoltán:

Világkrízis és kereszténység

II. közlemény.

Itt van mindjárt a szellemi élet egyik sarokkérdése: a tudomány. Hogy milyen nagy jelentősége van, azt a következő kis eset eléggé érzékelteti. Egy alkalommal — még mint növendékpap — valahol a Balaton zalai partján utaztam vonaton. Egyszer csak egy görnyedt hátú, botra támaszkodó, barázdáltnyakú, napbarnított parasztember szólított meg. Latinul köszönt az istenadta. Sőt, hogy a dolog még érdekesebb legyen, még utána is eresztett két-három latin mondatot, amilyeneket a kis gimnázisták a nyelvtanból és az olvasókönyvből szoktak kívülről megtanulni. Majd azonmód rátér bújára-bajára: Hej, tisztelendő úr, édes, ha annakidején nem hagyom ott a gimnáziumot harmadikban, hanem tovább tanulok, akkor holnapután, Nagyboldogasszony ünnepén talán én is szentbeszédet mondanék valamelyik templom szószékéről. De hát akkor nem ment sehogy sem a tanulás, nem kívántam a tudományt.

Nem kell sokáig beszélni, hogy a tudomány jelentőségét megértsük. Az orvostudomány egyszerűen fölébe nő a kuruzslók szélhámosságának. A fizika a repülőgéppel legyőzi még a legmagasabbröptű sas szárnyalását is. Az atomrombolás annyi energiát szabadít fel, amennyit millió meg millió bányász sem tud felhozni egy életem át a feketegyémántok mélységeiből. Hogy az egyik földrésről a másikra elektromos hullámokkal gondolatokat sugározhatunk, sőt a magasban pilótanélküli repülőgépeket irányíthatunk, azt megint csak a tudománynak köszönhetjük.

A tudományban nincs is semmi hiba, mint ahogy a pénzben sincs, hanem csak abban, aki

által nem csupán tisztességes jólétet kíván szerezni, hanem öncélúlag határtalan vagyontakat akar harácsolni. Mint ahogy az arany egykép tud gondot elsimítani, meg az emberektől álmod és békés együttélést elrabolni, ugyanúgy a tudomány is egyaránt fel tud emelni Isten trónja felé — és le tud dönteni az alacsony érdekrabszolgaság és a gépiesség szakadékaiba.

Hogy az atomizált, az életet *merőben hasznossági* szempont szerint mérlegelő, materialista, hitetlen ember mit vár a tudománytól és milyen kézzel nyúl erői irányításához, azt talán legjobban jellemzi a Lenin-féle hadikommunizmus első néhány éve. Többek közt egy tanárembert is bekényszerítettek a vörös hadsereg „önkéntesei” közé. Amikor foglalkozásaképpen megjelölte, hogy szanszkrit nyelvész, egyszerűen közkatonának, még pedig gyalogosnak osztották be, mert — úgymond a szovjetbölcseiség — nem való az ilyen értelmesbb munkára.

De nézzük csak tovább, hogy mit jelent a hitetlen ember kezében a tudomány? *Az a tudomány, amely önmagát kínálja világosságul, látásul, eligazításul, az élet céljainak meghatározójául, voltaképpen nem csinál egyebet, mint vagy jóhiszeműen félrevezeti az emberek millióit vagy pedig nagyképűen hazudik.* Mit várjunk attól a tudománytól, amelyik hormonátültetéssel foglalkozik és közben nem tud egy náthát meggyógyítani? Mit várjunk attól a lélekismerettől, amelyik oldalakon ír fejtegetéseket pszichológiai regényekről, közben pedig egymásután hibázza el a nevelésére bízott gyermekek százait és ezreit, s nem tud egy megtévedt emberbe új élet iránt bizalmat és erőt önteni. Mit szólunk ahhoz a tudományhoz, amely Herkules lernai Hydrájához hasonlóan minden levágott fej helyett hét újjal lepi meg fürkészőit?! Ha ugyanis a tudomány meglát egy problémát, megold egy kérdést, akkor — nyugodtak lehetünk — legalább tíz új nehézséggel találja magát szemben.

Vagy hogy legtalálóbban jellemezzük az önmagát emberboldogításra monopolizált tudományosságot: egész biztos, hogy azok a cingár, félszeg, csenevész, jegyzetekkel dolgozó, pápaszemükön keresztül hol naivul, hol zavarodottan néző tudósok és filozófusok *nem fogják megváltani az emberiséget gondjaitól és bajaitól.* Legalább is Anatole France tudóstípusa semmiesetre sem, aki tudvalevően magára rántotta jegyzeteinek hatalmas tömegét, amikor, állványa tetején valamit keresgélve, létrája megbillent. Jegyzeteiben elmerülve — megfulladt.

A tudománynak csak a hívő, a krisztusi ember kezében van értelme: *elvezetni az embert a legmélyebb ismerethez, a leggyönyörűbb erő kifejtés titkához, a mélykereszténységhez, Krisztushoz, az Istenhez!*

A krisztusi tudomány ezért vezet, Béliálé pedig félrevezet.

(Folytatjuk.)

M. dr. Nagy-György Kata:

Nyolcadik stáció

A déli nap sugarai dúsan omlottak Jeruzsálem falaira, tetőire, fehér házaira, cédrus- és pálmákkal illatos kertjeire. Az egész városban ünnepi csend honolt. Az előkészület-napján délelőtt zajosak voltak az utcák, de most a déli nap heve és a sok házi munka mindenkit haza hajtott. Néhány cohenet ácsorog ott a fehér kapuboltozat alatt, olajos szakállukat csillogtatja a nap, a délelőtti ítéletet tárgyalják nagy kárörömmel. Az egyik szűk utcában a templomtér felől egy kis menet fordult be, élén egy centurió fehér lovon. A ló fáradtan lépeget a kiálló forró köveken. Egy rongyos ruhájú inasgyerek lassan ballag, kezében nagy vasszegeket szorongat. Egy-két öreg zsidó vesz részt már csak a menetben, a kíváncsiság hajtja őket, akarják látni az ítélet végrehajtását is. — Lassanként elmaradónak a szitkozódók, a városba az ünnepekre tolla-kodó kíváncsiak, elmaradnak a kárörvendők is. Megszokott unalommal lépkednek a kirendelt katonák, néha-néha megsuhintva ostorukat a Keresztvivő felé. — És Ő, a Szervedő, megy — szinte egyedül — a Golgota felé, vérző lábai után piros marad az utca köve. — Hol vannak az Ő hívei, hol a tanítványok, az éleseszű Máté, a ragaszkodó Péter, hol van a fiatal János, ki rajongóan szerette Mesterét? — A szomorú menet után egy utca szögleténél elmarad Veronika is, szívéhez szorítja kendőjét, csókokkal halmozza azon, Jézus véres verejtékének nyomát. Távolról néz csak a menet után a roskadozó Máter Dolorosa.

A városvégi kis házakban nem halad az asszonyok húsvét előtti munkája; — egyik fáradt, másik szomorúságról panaszkodik. Egy fiatal asszonynak sírásba fult vidám dala. A házakban elhervadtak a frissen szedett tavaszi virágok. Egy kis gyermek száján megfagyott a mosoly. Szomorú nyugtalanság lesz úrrá a házakon. — Mikor a férfiak a Názáreti elítéltetését mint érdekes eseményt már letárgyalták és átadták magukat az ünnepi előkészületeknek; — akkor az asszonyok munkától fáradt szíve megérezte, hogy most történik valami odakünn. A legelhagyatottabb asszony szíve megérezte, hogy az Elhagyottak Gyámolítóját halálra ítélték. A legszomorúbb asszony szíve megsejtette, hogy a Szomorúak Vigasztalója itt megy el a ház előtt. A bűnös asszony szíve megérezte, hogy a Bűnök Megbocsájtója itt megy és az ő szívébe néz. A bűnbánó asszony meglátta, hogy bűnbocsájtó tekintet száll most felé. A beteg gyerekek anyjukat ruhájuknál fogva húzták ki az utcára, mert kis szívük megérezte, hogy most megy erre a Betegek Gyógyítója. Vidám, egészséges gyerekek örömmel szaladtak a Mester felé, boldog asszonyok most is virágot akartak hinteni felé. Jöttek sokan, asszonyok, gyerekek, siettek, futottak. Az asszonyok közül egy, kit Jézus már egyszer megáldott, a Szervedő láttára elkábult, értelmetlenül bámult maga elé, fájdalmas sikoly szorította torkát, nem tudtak előtörni könnyei.

Az utca szögleténél lassított a gyászos menet.